

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA
Éves előfizetésben átvéve:
10 h. ... 10 h.
6 h. ... 6 h.
Hónapos előfizetésben átvéve:
20 h. ... 20 h.
6 h. ... 6 h.
Hónapos előfizetésben átvéve:
20 h. ... 20 h.
6 h. ... 6 h.
Egyes szám ára fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivételül
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dossóm. &
A szerkesztőség kéziratok vékony
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó
bizonyos intézmények.

XIII. évfolyam 105. szám.

Nagyvárad

Vasárnap, 1917 május 6.

Szent László király napja

Nagyvárad és Biharország Szent László király halálának évfordulóját üli ma, azt a napot, melyen több mint 800 évvel ezelőtt, 1095-ben a nagy király megdicsőült.

A nagy államférfi, az ideális keresztény hős és egyházunk nagy szentjének emlékezetét ünnepeljük ma. Ez az emlék: a megdicsőült Szent László király alakja nemzeti kincsünk nekünk, ezt az emléket azért hazafias buzgalmunk egész erejével iparkodunk épp oly ragyogóan megőrizni s utódainkra átörökíteni, mint ahogy mi kaptuk őseinktől.

Ezer év alatt nem volt a magyarnak jobban szeretett királya, mint Szent László. Szent Istvánéak, az első nagy királynak alakjára félelemmel vegyes tisztelettel nézett a magyar. Szent László az első, aki teljesen egybeforrott nemzetével. Ő az igazi nemzeti király, Arpád véreből, nemzetének eszményképe, a keresztény nemzeti erények lovagja, a legnépszerűbb király. Ami szép jellemvonás van a nemzetben, azt megtalálja megdicsőülve a szent királyban. A nemzet egészen magáénak ismeri s a leggyengédebb szeretet hangján szól róla az ősi egyházi ének:

„Nem elégzik senki Terád nézni!”

Századokon át, amit az ihlet sugalt, róla zengik a dalok. Bájos legendák szólnak róla, hogy dicsőségek tetteit, alakjának s jellemének ragyogó vonásait. Az erdők vadjai

megszelidülnek előtte, érintésével forrás fakad a sziklából, a szirt fal ketté válik, hogy megmentse, imájára kavicscsá válik a pogány elenség elszórt aranya, nyila nyomán gyógyfű nő. Ezek a legendák mennyire jellemzik őt azzal is, hogy az ő csodái mind a nemzetért történnének, melyet ő annyira szeretett. Hogy nemzetét mennyire szeretete, mily jellemző az a monda, hogy századok múltán sem hagyja őt pihenni sírjában a nemzet veszedelme. Kikél sírjából s vágat völgyön-bércen át, — „egy ugrás a Királyhágó” — hogy megvédje harcaiban a magyart.

Nemzetünk e nagy alakja az egész nemzeté, de legfőképpen a miénk, Nagyváradé. Midőn Béla herceg 1047 körül Lengyelországból visszatért nejével és fiaival: Gejza, László és Lampérttal, I. Endre király az ország tiszántuli részét adta neki birtokul. Itt Biharban nőtt daliás férfivá László királyi herceg. Ez a vidék volt a gyermek álmainak tere s ide jött pihenni legörömbösebb. Ismeretlen az a vidék, hol a családi ház állt, talán a Berettyó völgye volt az, Szentimre környéke, ahol Adorján várának romjai roskadoznak. Azért szeretete, azért akarta nagyá tenni ezt a vidéket s Várad tájára, mint középpontra akarta gyűjteni a művelődés tényezőit, hogy a honalkotás nagy művét befejezze. Azért alapított itt előbb prépostságot, melyet később püspökséggé emelt. Itt

volt a népek nagy közlekedő vonala Erdély felől, Nagyvárad volt Erdély kulcsa s a váradi vár Erdélyt védte.

A szent király akarata teljesült, alapítása s az ő általa alakított intézmények nyomán Nagyvárad a műveltség középpontja volt mindig s szent alapítója halála után is századokon át a legboldogabb helyamelyet földi paradicsomnak neveztek.

Mennyire szeretete Váradot, arra jellemző a legenda, hogy a halottas kocsija is erre indult. Itt nyugodott a székesegyházban az oltár előtt ezüst koporsóban, fehér márvány ravatalban. Hogy népe mennyire szeretete halott porában is, arra jellemző az, hogy sírját az egész országból állandóan látogatták, az ájtatoskodók sokasága, mely körüljárva az oltárt, csókkal illette a szent király ereklyéit. Kétszáz év múltán is a magyar arany és ezüst pénzeket a szent király képével ékesítették. Királyaink a koronázás után századokig az ő sírjához zarándokoltak esküdni arra a szent sirra, hogy ők is népük boldogulását munkálják, mint a szent király.

Igy vált hasznára Nagyváradnak a szent király szeretete századok múltán is s lett a kulturának, a jólétnek forrásává.

Szent a föld, melyet lábaink tapodnak, egy nagy szent király emléke szenteli meg. Megdicsőülése napján gyujtsuk fel Szent László emlékezetét, mint ahogy őseink szokása volt halála napjának előestéjén tüzeket gyujtani, a Szent László tüzet.

Markovits és Weinberger cégnél, Bémer-tér.

Modell blousok óriási választékban és rendkívüli olcsó árban, valamint selymek szövetei és mosó kelmék méterenkénti olcsó eladása megkezdődött.

Állandó újdonságok kész női confectione alsó szoknya, medvédő, kész fehérneműk, harisnyák, nap- és esernyők kaphatók. Szabóműhelyében rendelésre a legjobb női ruhák készülnek.

Telefon 11-09.

Telefon 11-09.

Egyes szám ára 12 fillér.

A Zsidók Utja.

Részletek Agoston Péter könyvéből.

II.

A zsidó árusító kereskedő, aki még is tenével is az adok veszek alapján áll. A fogadó népek magasabb erkölcsi közösségből kizártan élt és ezért anyagi gondolkodásúvá kellett lennie.

As emberi általános eszmék magasságában tanulja meg csak az ember, hogy meghalni is lehet boldogság, nemcsak élni. De a zsidóknál még mindig kiált az alacsonyabb rendű ember aggodalma: Nem akarok meghalni!

As egyéni előnyöket kereső zsidó nőtá lett a mai zsidó törtető, aki nem ismer más, mint a saját érvényesülését.

As a hívők, hogy ő a kiválasztott nép. Különösen az utóbbi hlt olyan erősen él még sok már már beolvadt zsidóban is, hogy minden emberi ideált a zsidóságnak tulajdonít.

A zsidóság természetesen nem lesz kommunistává. De mégis ott vannak a zsidók a szocialista táborban! Ott vannak, de távolról sem olyan sokan, mint azt a zsidó vezetők számából következtetni lehetne.

De ez abban is leli magyarázatát, hogy a proletáriátus nem zsidó részének szervezeteiben a vezetőserepeket könnyű megszerezni és ezzel a jobb individualis életet biztosítani.

Amíg a zsidóság főleg olyan foglalkozást űz, melynek egyetlen célja a haszon, addig mindig csak azt a tulajdonságát fogják a nem zsidók látni. De bizonyos az is, hogy a haszonlós környezetben felnőtt más foglalkozásba is átviaszi a haszonlós és ezzel gyűlöletessé teszi magát a kereskedő és zsidó környezetből kivált első és talán második generáció is.

A zsidónak ma sincs olyan eszménye, amelyért életét adná a így a saját vére ontásának abszolút ellensége, mint bármely más nép.

A zsidó nő általában munkátlanabb, mint a keresztény, mert századok óta nagyobb a keresztény nő munkatere, mint a zsidó nőé.

Hogyan tehát összehasonlítsuk a körép- s ujkorú zsidó nő munkáját a keresztény asszonyéval, akkor azt kell hogy lássuk, hogy amez sokkal többet dolgozott.

A zsidó nő éppen ezért sokkal inkább arra való, hogy nyílvánosan tegye valamit, hanem csak arra való, hogy mutogassék.

A Talmuddal a nem zsidó zsidók nem törődnek a a zsidó nőt sok kereskedő, orvó, ügyvédférfi ma már nem a Talmud parancsa alapján, hanem azért öltözteti, mert jó, ha mutathatja, hogy telik neki, mert ez emeli a hitelképességét.

A mások felett kitűnés nyilvánul meg az ékezetek szerzetében és a ruhákodás- ban kifejtett nagy fényűzésben is. Kitűnő es különbnek lenni, habár áldozatok árán a bármely asszák azt kell hogy mondja, hogy a régi ékezetekkel és régi butorok közt ők maguk újak és nem bennük nőttek, mert hiszik nem régi zsidó butorokat és dolgo- kat gyűjtönek, hanem olyanokat, amelyek a nem zsidóknál voltak előkelők.

A zsidó zsidóban benne élnek az ezre-

deken át elnyomott szolgáló tulajdonosai. A már nem zsidóban is maradt ebből valami. A zsidó kevés ideje szabadult fel arra, hogy vérvé válhatott volna a noblesse obligé olva. A zsidó még kivétel nélkül érzi, hogy elnyomott fajtából származik, melyet lehet, hogy egy szép napon elzúnek a fogadó népek. S bármennyire jogosulatlan vagy indokolatlan ez az aggodalom, azért mégis megvan az így számolni kell vele, annál inkább, mert az első osztályok nem sorstársukat látják a zsidóban, mivel csak felfelé volt szolgáló, lefelé pedig a barát és sorstárs alak- jában megjelenő kisasszonyoké.

A kizsákmányoltakkal szemben az államhatalom védelmét vette igéybe, az állam uralkodó rétegeivel szemben saját ravaszága védte. Milyen nagyzeretien képviselte pl. a pénzügytelek nemzetközi szerve- zetét, aminek következtében a zsidóüldözés fejlődéme nem juthatván pénzhez, mindig visszavontak minden zsidóállens intéska- dást.

Pedig a nemzeti érzés éppen az az ér- zés, hogy mászokért, akik velük egy nemzethez tartoznak, a legnagyobb áldozat-okra is hajlandók vagyunk. A beolvadt zsi- dók új elméleteket állítottak fel és hirdettek. A hazáért élni! Kétségtelen, hogy ez helyes elv, de mégis az a baja, hogy kevésbé szép, mint a hazáért meghalni elve. Mert aki késs meghalni a hazáért, az bizonyosan élni is hajlandóbb érte. A hazáért élni elvénél az a vasszedelm, hogy mindenki, aki él, azt mondja, hogy a hazáért él. Ami a hazáért áll, áll más eszméről is. S így sokszor ta- pasztaljuk, hogy a hazából, az elvekből éltek, akik a hazát a az elveket legtöbbet emlegették.

Minden államnak vannak olyan pol- gárai, akik meghalni is tudnak azért, hogy államuk megmaradjon; akik megtudnak halni egy eszméért; akik mértirokká les- nek meggyőződésükért.

A zsidók a zsidók öszességeért nem hal- tak és halnak meg. Ők azt a meggyőződést vallják, hogy a vétetanuság hiábavaló, pedig az államokat a történelem tanúsága szer- int az érte folyt vér teremti meg és tartja fenn.

A zsidónak megvan az értelmi kulturája, de nincs sem érzelmi, sem testi kulturája. E kettő nélkül pedig nem lehet államot alkotni és ezért nem is alkothat államot addig, amíg ezt a két irányu kulturát meg nem szerzi, mert ez feltétele annak is, hogy minden foglalkozásban eloszolják, miután nem lehetsé- ges, hogy Zsidóország földművelési ne legyenek zsidók!

Sok zsidó állítja magát, hogy másnak, mint zsidónak, nem is lehet ez.

Az az észrevétel, hogy a zsidó modor- talan, nemcsak európai megfigyelés, ha- nem amerikai is.

Németországban nincs ma már kiabáló antiszemitizmus, hanem minden tényező a zsidók visszaasszortálására törekszik és ezért a zsidók száma nem is emelkedik.

Különbösen is a tapasztalat arra tanít, hogy minél egyezesebb valamely állam nemzetileg és minél demokratikusabb, annál

kevésbé a zsidója és annál kisebb szerepet játszanak.

A zsidóság tömege az uralkodó nemzet- tel tart, ha lehet a ha kell, de ellene is for- dul, ha lehet.

De mindenütt elsősorban kereskedelmi pályára mennek a zsidók, a nem kereskedel- miek közül pedig sokat a pozíciókat foglal- ják el, melyek kommercializálhatók. Még a betető falattal sem rendelkező zsidó sem azt keresi, hogy talál munkát, hanem azt, hogy hol lehetne fizetést közvetíteni vagy kötni.

A történelmi fejlődés tárgyalása során és a politikai viszonyok tárgyalása közben megállapított tény, hogy a zsidóság legjobban a különböző nemzetek egymásközti harcából tudja kivanni a haszát.

De amíg a külföldön a zsidó lakosság a városokban felveszi a városi külsőt, megtanul latin betűkkel írni, elszikit zsidó különle- gességeitől, addig nálunk úgy, mint Gall- ciában a Lengyelországban a magyar városok veszik fel a zsidó jellegét, mert a nagy- tömegű zsidó mindenben megmarad zsi- dónak.

(Vége köv.)

Az ideai termés előre eladása tilos.

Egyedül a Haditermény r. t. részére köthető le.

A hivatalos lap tegnapi száma minisz- teri rendeletet közöl, amely szerint azon szerződéssek, amelyek az 1917. évi mezőgaz- dasági termények (buza, rozs s.b.) adás-vé- telére vonatkoznak tilosak és semmissék.

További intézkedésig a várható termés- nek más módon történő eladása és vétela is tilos.

A Haditermény rt. az erre felhatalma- zott pénzügytelek útján előlegel adhat a vár- ható termésre és pedig július hó 25. ig, il- letve a tengerit illetőleg november hó 30. ig. Az előleg (mótermésszámint) a búzáért maxi- mum 20 K, rozsnál, kétszeresenél, árpánál, zabnál, kölesnél, tengerinél és repcénél 15 K. A termelő az előlegért köteles megfelelő kötelezvényt adni a H. T. nek és azt a mennyiséget, amelyre előlegel kapott, a H. T. rt. nak két levéllel a hatóságilag megállá- pítandó legmagasabb árban eladásra lekötö- ti. Ez a lekötött mennyiség másnak nem ide- geníthető el, mint a H. T. rt. nak.

TAVASZI SZEPLŐT

pár napi használat után el- tüntet az arczról a valódi

LISZKA VIZ

Eredeti üvegekben 2 ko- rona 40 fillérért kapható a

Csillag gyógyszerárban

Zöldfa-utca.

Tavaszi újdonságok minden cikkben megérkeztek!

Selyem szövetek, bársonyok, gyapjuszövetek, mosó kelmék, csipkék, diszek, szallagok.

Új modellek: Blousok, kabátok, köppony és Juponokban. Kéztyük és harisnyák, gyermekruhák, kö- tények ágy és fehérneműekben. Szőnyeg és függöny nagy választékban. Női ruha varrodában legelo- gánsabb costömök és ruhák készülnek, méltányos árban.

CZILLÉR IMRE nagyáruhaza.

A város deficités gazdálkodása.

Tanulhatunk Győrtől.

Nemsokára összeül Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága, hogy megállapítsa a város 1917. évi költségvetését. Szomorúan érdekes kögyűlés lesz ez Nagyváradnak, mert ez alkalommal olyan óriási új terheket rak a polgárok vállára, amiket csak a legnagyobb megfeszítéssel bír el.

Azt lehet gondolni, hogy csak a háboruban meggergődött hadseregszállítók és árdragítácból százezreket összeharcolt kereskedők részére szól az új teher, pedig ezt szoknak is ki kell izadni, akik csak a háboru sulát érzik.

Fok igasság van a tanács azon védekezésében, hogy a most már csak új terhek kivetésével szánható bajokat részben a törvényhatóság könyvelmi és számítás nélküli eljárása idéste elő, de ez is igaz, hogy a tanács megmaradt a figyelmen kívül hagyásnál, nem igyekezett az újabb előálló szükségletek fedezésére más alapot teremteni, mint a pótdómelet, de a nagy hangu frázisok és népszerűség hajhárzathoz tartott dikezők hatásán alatt ezt is mindig visszavonta.

Jól tudjuk, hogy most már nincs kitérés az újabb terhek megszárazása elől bármilyen nehézségre sem.

Amikor azonban más városok háztartásának eredményét látjuk, lehetetlen, hogy ne keressük szokat a mélyebben fekvő okokat, amelyek a törvényhatóság könyvelmi és számítás nélküli előteremtése mellett szintén körrejárítottak annak a szomorú pénzügyi helyzetnek az előidézésében, amelybe Nagyvárad jutott.

Nagyvárad város tanácsa ugyanis az adott helyzetben csak egy mentő eszközt lát: a közterhek emelését minden vonalon.

Most egyszerre felemeli a városi pótdótot mintegy 100 százalékra, tehát az eddiginek kétszeresére a előszeretettel hivatkozik arra, hogy más város is fizes hasonló magas köztérheket.

Igaz. És ha ezzel beérné, dacára a mostani nehéz viszonyoknak, nem is kifogásolnánk. De ennél tovább megy, — és ezt már lehet is, kell is kritika tárgyává tenni, — ugyanakkor újabb nagy terheket szándékozik a polgárságra szólni azon városi vállalkozásoknál is, amelyekből éppen a városi közterheket kellene könnyíteni.

A köztérhezemeléssel egyidőben emeli a villamos áramdíjakat, a vízdíjat, a csatornázási pótdótot, megdrágítja a jeget, életbe akarja lépíteni a háztér-füllékeket, megduplázza az ingatlan átirási díjakat, emeli az ásvány- és szikvizadót, behozta a vígalmi adót stb.

Ezzel az agyontelhelési irányzattal szemben más városokban azt látjuk, hogy a városi köztervek derekasan szolgálják azt a célt, ami egyedül teszi indokoltá a város köztérheinek létesítését, hogy a polgárok közterheit apasssák és elviselhetőbbé tegyék.

Most jelent meg pl. Győr város közterveinek szárszámadása. Ebben a következő figyelemreméltó adatokat találjuk:

A villamosmű bevételei fölöslege 218000 korona, az előző évi átlagot 7700 korona,

ebből a város háztartási költségeihez hozzájárulásra 134000 korona, értékesítési alapsra 50800 korona, a háborus pótlékra 20000 korona fordítandó, kifizetett 60700 korona amortizáció részlete. A vízmű fölsége 171,900 korona, ebből amortizáció 100 300 korona, háztartáshoz 50000 korona, hadbavonultak családtagjainak vízdíjleírása 22986 korona, háborus pótlékra 20000 korona. A csatornázási fölsége 111,900 korona, amortizáció 75700 korona, háztartáshoz 12,525 korona, hadbavonultak csatornázásának leírására 9944 korona, háborus pótlékra 5000 korona. A jégmű bevételei fölöslege 24500 korona, háztartáshoz 18000 korona, háborus pótlékra 5000 koronát fordít. A szárszámadásokból kitűnik, hogy a városi üzemek a háztartáshoz 249,525 koronával járultak a múlt év folyamán. Ez a tekintélyes összeg 29 százalék pótdótnak felel meg.

És hogy van nálunk?

A városi villamosművet igyekeztek mindig diszkreditálni azzal, hogy nem hoz jövedelmet, s elhallgatták, hogy a közvilágítást és az összes városi középületek, iskolák világításán kívül ingyen áramot fogyaszt a vízmű, a jéggyár és még néhány más közintézmény, amit legalább évi 200,000 koronával kellene megfizetni; szenkivül ráfizet a villamosvadásznak „önköltségi” áron adott áramra. Ha ezekhez hozzászámítják az elért hasznót, nem áll meg a vállalatnál szemben a jövedelem elmaradásának vádja.

Tagadhatatlan azonban, hogy lehetett volna a villamosműnél is olyan údvos reformokat behozni, amelyek fokozták volna a jövedelmezőséget.

Ehelyett azonban a gombhoz akartak mindig babátot szabni. Míg volt jéglő, mindig a kereskedelmi igazgató állás feállítását ferszírozták.

A vízvezeték elap is eljutott a deficithez s a vízdíjak óriási, 33 százalékos emelésével kedvezkedik a tanács.

Itt ha más baj nem volna is, már az nagy hiba, hogy óriási a különbség. Egyetlen év alatt 120 ezer koronával növekedett a vízdíj hátralék.

A csatornázási pótdótot 4 százalékról 9 százalékra emeli a tanács, tehát több mint 100 százalék az új teher e címen.

A jéggyár üzeme sem hozta meg a várható jövedelmet. Sőt! Ezen a jéggyár emelésével segítenek.

Nincs tehát egyetlen közterve Nagyváradnak, amely megfelelően jövedelmezne.

Ez gondolkodóta kell, hogy ejtsen mindenkint, mikor a győrihez hasonló példákat lát.

Baj van, az bizonyos. Vagy a rendszerben, vagy a kezelésben, vagy mind a kétben. Ezeket kellene segíteni célirányosan.

A városi tanács azonban megelégszik azzal, hogy a terheket emeli. Ez a legkönnyebb és a legkényelmesebb.

A város közönsege azonban nem est,

hanem eszméket terveket várna, a terhek megkönnyítésére. Sőt még azt sem banna, ha szokat az eszméket, terveket akár — Győrből hozná is.

A Kath. Kőr Szent László ünnepe.

Fényes és magasztos ünnepek keretében hódol ma, vasárnap Nagyvárad keresztény társadalma Szent László magyar király dicső emlékének. Az ünnepség reggel 9 órakor veszi kezdetét a székesegyházban, a hol megyésfőpásztorunk gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. ünnepélyes szent misét, dr. Vucskics Gyula prépostkanonok pedig szent beszédet mond.

Es alkalommal a Katholikus Kőr tagjai a Szent László király ereklyéjével tartandó ünnepélyes körmenetben a hívek között testületileg vesznek részt. Szent mise alatt a Kőr tagjai a hívekkel a teljes bucsuval egybekötött szent áldozáshoz járulhatnak.

A hívek a székesegyházi ünnepélyes körmenetben vonulnak ki, mely a Szent László templomból egynegyed 9, az olasz plébánia templomból fél 9 órakor indul a székesegyházba s innen az ünnepi istentisztelet után vissza a plébánia templomba. E körmenetben, amelyhez a szomszéd egyházközségek hívei is csatlakozhatnak, a Kőr tagjai a hívek között részt vesznek.

Délután öt órakor a Katholikus Kőr Szent László termében gyönyörű műsorral ünnepély lesz, melyet kiváló honvédszenekerünk nyit meg Kéler Béla ünnepi magyar nyitányával. Kéler Béla különösen a nyitányokban alkotott maradandó műveket, a mely műfajt ő művészi tökélyre emelt.

A hatvanas éveknél 6 volt az ünnepi komponistája, a kinek a műveit Párisban is a hol sokáig tartózkodott, elragadtatással hallgatták. Különösen a magyar nyitányai telve vannak édes-bus alföldi melódiákkal, melyeket mesterien tudott beleszőni kompozícióba. Azért várjuk érdeklődéssel az alkalommal Scharf Károly művészi gárdáját.

Az orchester megnyitója után dr. Karácsonyi János c. püspök, a Katholikus Kőr illusztris egyházi elnöke tartja nagyérdemű előadását Szent Lászlóról, mint Erdély véd-szentéről. Szóles az országban nagy tekintély a történetírásban dr. Karácsonyi János. De különösen szaktekintély a tudós előadó Szent László korának ismeretében.

Mostani előadása elé is feszült érdeklődéssel tekintünk, mert a ki egy életet töltött oklevelek és régi irások között, annak szavai mindig érdekesek és értékesek.

Rendkívül vonzó pontnak ígérkezik Kővér Ily urleány művészi éneke, a ki Erkel Ferenc, a legnagyobb és legnépszerűbb magyar opera komponistának „Hunyadi László” c. dalművéből énekel egy áriát. A modern dalsírodalom egy gyöngyét Leoncavalló „Ivász ébredését” is 6 éneklő a honvédszenekar kísérete mellett. Kővér Ily értékes hangját kiváló budapesti és bécsi énektanárok képezték ki, úgy hogy tőle néhány dalt hallani kiváló élvezet lesz.

Bihari Ákost is, ezt a kivételes tehetségű művészebert szintén hallani fogjuk, mert ő szavalja a Szent László legendát.

Arany Jánostól. Oly sokszor gyönyörködünk Bihari Ákos neves művészetében, hogy bizonyára most is lelkes taps fogja köszönteni a podiumon.

A klasszikus songora irodalomnak is lesz méltó tolmácsolója; Fischer Erviné zongoraművész nő előadja Chopin Fisz dur Nocturnejét, továbbá Brahms fisz és h-moll Capriccio jat. Zenei életünk e kitünősége kiváló művészetét nem egyszer mutatta be a Katolikus Körben szjos tapsok között és bizonyára most is a két hallhatatlan mester műveinek interpretálásában szemlélteti velünk a songorajáték szépségeit.

A hatalmas műsort a honvédszenekar fogja befejezni Fucsik Kintzi indulójával. Fucsik fővárosi katonakarrieres művei általában igen népszerűnek, mert dallamosak és az orchester művészetét fedezték fel minden taktusában.

Az ünnepély pontosan kezdődik és ismételtén felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy az egyes számok között a terem zárva lesz.

Belépti díj nincsen, de önkéntes adományok a nagyváradi katona otthon javára köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Fenntartott helyek a Katolikus Kör háznagyánál előre válthatók.

Horváth Géza tb. alkapitányt felfüggesztették állásától.

Zilahy felügyelő lett a helyettese.

Egy két hónappal ezelőtt a „Népszava” cikksorozatot írt a nagyváradi rendőrségről többek között Horváth Géza tb. alkapitányról, akit úgy állítottak be, hogy mint a kabaristák és az artisták ellenőreje, hivatalos hatalommal visszaél s magának jogtalan előnyöket szerzett.

Horváth Géza a cikk megjelenése után kérte maga ellen a fegyelmet megelős vizsgálatot, amelyet dr. Cziffra Kálmán főispán el is rendelt, s a vizsgálat lefolytatásával Rimler Károly polgármestert bízta meg. A fegyelmi ügyben a kihallgatásokat dr. Cserenyés Béla tb. tanácsos fogadatosította.

Horváth Géza tb. alkapitány kihallgatása alkalmával ártatlannak mondta magát és számos tanút nevezett meg, akikkel megcáfolni kívánta az ellene emelt vádakát.

A vizsgálat hatékig tartott, számos tanút: pincérszket és artistákat hallgattak ki ebben az ügyben.

Rimler Károly polgármester, miután a vizsgálat befejezését nyert, magához kérte az iratokat, amelyeket áttanulmányozva meghosta a döntést. Horváth Géza tb. alkapitányt a további fegyelmi vizsgálat befejezéséig felfüggesztette állásától. Határozatát szóbelileg közölte Horváth Gézával, aki ártatlanságát hangsúlyozta, amit továbbra is bizonyítani kíván.

A polgármester határozatát közölte dr. Cziffra Kálmán főispánnal és Gerő Ármán főkapitánnyal is, ez utóbbit utasította, hogy gondoskodjék Horváth Géza helyettesítéséről.

Gerő Ármán főkapitány még tegnap délután intézkedett, a Horváth kapitány hiva-

tali teendőinek ellátásával Zilahy Antal rendőrfelügyelőt bízta meg, míg Zilahy Antal addigi ügykörét, az olasz kerület felügyeletét Réz Bertalan tb. alkapitányra ruházta a főkapitány.

A Vörös-Kereszties ápolónők felavatása.

A katonai egészségügy háborus fejlődésének egyik jelentős momentumra folyt le tegnap Nagyváradon, ahol azok a nagyváradi nők tettek vizsgát és fogadalmat, akiknek most már hivatásukká lett a háboru beteget és sebesültjeit ápolni.

A vizsgák reggel kilenc órakor kezdődtek és három bizottság előtt folytak le. Az első bizottság, amelynek elnökkel dr. Cziffra Kálmán főispán és D. S. Echerolles Kezypár Sándor voltak, a biharmegyei kórházban működött. Tagjai voltak a bizottságnak: tordai Molnár Gézáné és dr. Gyöngyössi István. Jegyzője Hermann Lajos volt.

A második bizottság a katonai járványkórházban tartotta a vizsgát. Itt a bizottság elnöki tisztét dr. Konrad Márk töltötte be, helyettes elnökkel Németh István kir. tanácsos, pénzügyigazgató működött. Vizsgabizottsági tagok voltak: ösv. Grunwald Henriké és dr. Horványi Gyula. Jegyző Vertán Miklós.

A Sal Ferenc-utcai tartalékkórházban dr. Vuicskies Gyula kanonok elnöksége alatt működött a vizsgabizottság, amelynek helyettes elnöke Lábán Lajos királyi ítélőtáblai elnök, tagjai pedig Peiry Gyuláné és dr. Móricz Ernő vármegyei tiszti főorvos voltak. A jegyzői tisztet dr. Személyi Kálmán töltötte be.

A vizsgák befejezésével délután három órakor a saashatvachét jelentkezőből képeztet szászótvhárom ápolónő az elme-kórházban gyűlt össze a fogadalom ünnepélyes letételére, ahol Pirkner János nyugalmazott miniszteri tanácsos, a Vörös-Kereszt Egyesület főmegbízottja, országgyűlési képviselő intézte beszédet az ápolónőkhöz.

Mindenekelőtt üdvözölte a megjelenteket, majd hálás elismeréssel emlékezett meg azokról, akiknek kiváló szaktudása, fáradhatlan buzgalma és ügyessége lehetővé tette a mai vizsga ünnepeit, nevezetesen: dr. Fráter Imre, dr. Popovits Miklós, dr. Schilling Árpád, dr. Fischer Imre, dr. Grósz Samu, dr. Gerő Sándor, dr. Juller Vilmos és dr. Major László, akik vezetői és tanári voltak a tanfolyamoknak.

Majd igen érdekes példával illusztrálta a Vörös-Kereszt Egyesület főmegbízottja a hivatásukat hűséggel betöltő ápolónők áldozatkészségét azok előtt, akik most tesszék majd fogadalmat.

— Két évvel ezelőtt — mondta Pirkner János miniszteri tanácsos — Szatmárnémetiben hirtelen veszedelmes járvány tört ki a katonák között.

Akkor derék német szövetségeseink egészségügyi apparátusától kértünk segítséget és kapiam is negyven ápolónőt.

Hála ennek a megbecsülhetetlen értékű munkának, a járvány heve csakhamar apadni kezdett, az egyik ápolónő azonban — sajnos — áldoztatá vá lett önfeláldozó köteles segítségüljesítésnek: a járvány elragadta a hűdők sorából.

Az emberbaráti szeretetek mind a harminckilenc papnője ennek dacára kijelentette, hogy ők nem távoznak, sőt: intázkadtak, hogy elhárítsák a lehető leggyorsabb idő alatt egy másik pótolja.

A megkapóan szép beszéd után dr. Fráter Imre főorvos kezébe letették a hivatalos esküt.

A város kertgazdasága.

38 holddal kibővítették a tavalyi területet.

Nagyvárad város az elmúlt évben a város területén nagyszabáru kertgazdaságot létesített, ahol mintegy 70 hold területen konyhakerti növényeket termelt a közönség részére, amelyet az élelmiszerügyi igazgatóság hozott forgalomba.

Dacára, hogy a kezdettel járó nehézségek sok akadályt gördíttek a dolog elé, nagy igyekezettel, erős akaratival sikerült igen szép eredményt elérni. Első sorban Jelinek Ferenc műkerítés érdeme, aki szakértelemmel és ügyességgel vezette az egész kertgazdaságot.

A tavalyi példán oklevél, a város tanácsa az évben tetemesen megnagyobbította a művelés alá vett területet s a 70 holdhoz, a csendőriskola mögötti területből még 38 holdat csatolt, úgy, hogy már 108 holdnyi területen folytatja Nagyvárad város a kertgazdaságot.

Az őrlel területen mindenütt megjelentek Jelinek Ferenc szakértelme, buzgalma.

Nagy területen van a spenót és hagyma, mint legelő piaci termékek, amiből már eddig is sokat eladtak s ezáltal szabályozták a piaci árakat.

Külön táblákban retek, burgonya, bab, érszi idő szerint elvetve, hogy mindig legyen friss és gyenge főzeléknek való.

A legkiválóbb fajú káposzták külön táblákban, faj szerint megjelölve. A volt trágyszeres helyeken és a kőverebb talajú táblákon már virágzásba fejtett korai tök szásai nőnek üveg alatt.

Az újból felfogott területen óriási táblákban zöldel a borsó, már 10—15 centi magasra nőve.

A még kiültetésre kerülő paradicsom, kalcálábé utb. palánták százezerszámra a városi falkola melegházában fejlődnek. A paradicsompalánták részére már hatalmas területen készen vannak a gödrök, a szükséges karószék.

Nagyban megkezesíti a kertgazdaság korai üzemét az abnormis hűvös időjárás. Más években már ilyenkor minden zöld volt, most pedig az áprilisi kedvezőtlen időjárás miatt csak most kelnek a vetemények.

Amennyiben azonban most már tartós lesz a meleg tavaszi időjárás és fagy, vagy más elemi csapás nem jön közbe, a város kertgazdasága nagyban meg fogja könnyíteni Nagyvárad közéletét.

Tavaszi ruhák, férfi öltönyök, felöltők, festése és tisztítása. Függöny, kézimunka, kelengye neműek tisztítása. Fekete festés elsőrendű kivitelben.

HALTENBERGER VILMOS

kolmefestő, vegytisztító és gőzmosógyműködésű Nagyvárad.

Gyár telefon sz. 34. Felvételi üzlet 14—39.

Miljukov lemondása küszöbön.

A munkástanács háboru elleni akciója. Miljukov beszéde.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Az ideiglenes kormány azt tervezi, hogy székhelyét Moszkvába teszi át.

A munkás katonatanácsnak ez esetre az a szándéka, hogy magát kiáltatja ki kormánynak és céljait kitűzi a háboru elleni akció, továbbá küzdeni fog az ideiglenes kormány és Anglia ellen.

Miljukov és Gucskov lemondása küszöbön van. Ezen nem változtat az a körülmény hogy az ideiglenes kormány áthelyesíti székhelyét, svagy sem.

Stockholmból jelentik: Az orosz munkások és katonák képviselőinek bizottsága tiltakozó iratot adott ki Miljukov nyilatkozatai ellen. A bizottság kijelenti, hogy az orosz demokráciának semmi köze sincs a Miljukov féle előzshoz. Az orosz demokrácia nem fogja engedni, hogy ilyen célokért vért ontanak. Tiltakozik a hódítások és a monarchia felosztása ellen.

A régi orosz kormányforma híveinek letartóztatása.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Stockholmból jelentik: Péterváron Szaszanow tábornokot és több más tisztet letartóztattak. Ezek a tisztok ugyanis a forradalmi kormány ellen foglaltak állást és visszaakarták állítani a monarchikus államformát, amelynek élére Nikolajevits Miklós nagyherceget szándékozták helyezni.

Repülőink támadása az olasz partok ellen.

— Események a tengeren. —

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Május 3-án este tengeri repülőgépeink a sagraói tábor legnagyobb részét felgyújtották. A tűzvész Triestből még a támadás után egy órával később látható volt. Triest területén működő ellenséges repülők semmiféle eredményt sem értek el. Május 4-én néhány tengeri repülőgépeink sikeres támadást intéztek a pescarai, castellamarei és ortonai pályaudvari építmények ellen, az olasz keleti tengerparton, valamint a Pescara folyó vízerművei ellen Piano d'Orta mellett. Repülőgépeink mindkét vállalkozásból veszteség nélkül tértek vissza.

A hajóhadparancsnokság.

A kancellár a hadi célokról.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: Helfferich államtitkár kijelentette, hogy a birodalmi kancellár hajlandó két héten belül nyilatkozni a konzervatív és szociáldemokrata pártok részére a szövetségesek hadicéljairól, s a hódítás és hadisarc nélküli békeprogramról. A nyilatkozat még előbb megtörténik, mint a szociálisták elutazása a stockholmi békekonferenciára.

Zavarok Péterváron.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Presse Telegraph jelenti Stockholmból: Péterváron komoly események vannak készülóban. A nyílt utcákon politikai jellegű gyilkosságok történnek.

A munkástanács és az ideiglenes kormány közötti harc sokkal élesebb lett. A munkások hallani sem akarnak a koalíciós tervekről, amelyek a kormány keresztül akar vinni.

Pétervárról jelentik: A helyzet igen komoly. A munkások és a katonaság nemcsak a Miljukov palotája, hanem az angolok nagykövetség előtt is tüntetést rendez.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Pétervárról jelentik: Miljukov ma a tegnapi tüntetésre vonatkozólag beszédet mondott, amelyben kijelentette:

— Mikor ma értesültem, hogy tegnap „Le Miljukovval és Gucskovval” jelstóval tüntetést rendeztek, megdöbbentem. Nem magamat, hanem Oroszországot félttem, hogy mit fognak szólni a szövetségesek. Azt fogják gondolni, hogy elárultuk a szövetséget, s törölni fogják nevünket a szövetséges hatalmak közül. Mi meg fogjuk védeni Oroszországot. Oroszország a különbékébe nem egyesíthetik bele. Nem engedjük az országot a romlás útjára jutni.

Budapest, május 5. (Saját tudósítónktól.) Lugaróhól jelenti a Corriere della Sera: Az orosz kormány válsága rövidesen várható. Először Miljukov fog megbukni, ugyanis ő a leghevesebb ellenzője a békének.

A franciák támadásai is összeomlottak.

Berlin, május 4. A nagyfőhadparancsnok jelenté:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. Az angol támadásoknak az Arras-fronton történt véres összeomlása után tegnap csak Bullecourt-nál került nagyobb gyalogsági harcokra a sor. A falu mindkét oldalán támadó sűrű angol tömegeket súlyos veszteségekkel visszavertük. Lensnél és Fresnoy-nál gyengébb előretörések megfiusultak. A foglyok száma tíz tízre és 1225 angolra növekedett. Legalább 35 géppuskát zsákmányoltunk.

A negyedik angol áttörési kísérlet diadalmas visszaverésében himegelő része van a gárdecsapatoknak, bajoroknak, württembergieknek, szászoknak és badenieknek, valamint Keletporoszországnak, Posen, Szilézia, Hannover és a Rajna-vidék eszedelnek.

St. Rucintin-től északra az előtéri harcok ránk nézve kedvezően folytak le.

A német trónörökös hadserege. Az Aisne-árvonalon a tüzérségi harc igen nagy tömegű lövész felhasználása mellett tovább tartott. Erős ellenséges felderítő előretöréseket több ponton visszavertünk.

A Mont d'Hiver birtokáért Craonnetől nyugatra harcok fejlődtek, amelyek még nem értek véget. Az Aisne és a Brimont között tegnap reggel négy francia hadosztálynak napokon át tartó hősiességű ágyútüzzel előkészített támadásai összeomlottak.

A zsákmányul esett iratokból kitétnik, hogy a támadás célja első vonalunk mögött több kilométernyire fektűt, azonban hálá csapataink szívós kitartásának, az ellenség csak egy kiugró farkon tudta lábát első árkunkban megvetni. A La Neuville-től keletre állásainkban átmenetileg be nyomult franciákat ismét visszavertük, miközben őszán foglyot és több géppuskát vesztek. Az esti órákban az Aisne-től délre megújított támadások az ellenség vereségén mitsem változtathattak.

Porsnestől északra megfiusultak a franciák kísérletei, hogy több hadosztályal ottani magassági állásaink birtokába jussanak. A franciák leg súlyosabb veszteségeik után Nauroy-tól délkeletre átmenetileg ugyan, csak kény területnyereséget értek el, azonban gyalogságunk ellentámadásaival eddigi vonalait ismét teljesen visszafoglalta, több mint száz foglyot szállítottunk be.

Albrecht württembergi herceg hadserege. Kölcsönös felderítő tevékenységgen kívül lényeges esemény nem történt. Az ellenség tegnap hét repülőgépet és egy kötött léggömböt veszett.

Ostende ellen intézett repülő-támadás folytán nagyobb számú bolga meghalt és megsbesült. Katonai kárt nem okoztak.

Keleti harctér.

Kovel és Stanislau között az oroszok élénk tüzelése megfalsó megtörő tüzelésre készítetett.

Macedóniai front.

A Cierna hajlásban, a Doiran tótól nyugatra és a Struma lapályon a tüzérségi tevékenység a nap egyes óráiban újra feléledt. Ludendorff, első főhadparancsnok.

A Fischer Ervin-féle zeneiskola hangversenye.

Az idei koncertsorozatok egyik legszebb estéje volt a Fischer zeneiskola által a VI. gadó dísztermében rendezett jótékonyesü hangverseny, melyen az iskola művésznövényekkel és tanárai szerepeltek mint előadók. A koncertet igen előkelő közönség hallgatta végig, mely a szereplőkkel szemben nem is fukarkodott elismerésével, amelyre a kitérő hírű zeneiskola rá is szolgált, mert újból bizonyosságot szerezünk arról a kiváló pedagógiai módszerrel, melynek eredménye ez a sikerült koncert.

A hangversenyt az intézet keblében működő női kar nyitotta meg Haendel és Mendelszohn egy szép kórusával, melyet Tóth Boriska tanárnő tanított be. A karéneknek egy zeneiskolában órási fontossága van, azért ennek fejlődéséről örömmel győződött meg mindenki. A következő két számban két tehetséges zongoristát ismertünk meg.

Weisz Magda és Waldmann Ersei Haydn és Bach egy-egy művét játszották általános tetszés mellett. Utána Székely Erzsike Fischer Ervinnek egy jeles tanítványa előadta Beethoven fies dur szonátájának első tételét. Brilláns technikáját, pompás színezését most is úgy élveztük, mint nem régen a Kath. Körben. Sok tapsot kapott.

Most következett a koncertnek egy kiemelkedő pontja: Havas Rósi és tanára Fischer Ervin két zongorán előadták Mozartnak örökség D dur versenyének I. tételét. Ugyan mesterséges, mint a tanítvány művészetének legjavát nyújtotta. A hangverseny első részének befejezését képezte Grósz Ius játéka, a ki Sauer Emil Galopp de Concert-jét adta elő. Impressziókat az volt, hogy ez az ő képességeit még felülmúlja, mert Sauer fantasztikus és brilliáns operát több accentussal kell előadni.

A rövid szünet után ismét egy igen tehetséges növendék szép játékában gyönyörködtünk. Schönfeld Ily adta elő Hummel Rondó brillans-ját, melyet tanára Fischer Ervin kísért másik zongorán. A talentumos növendék kitérő technikája, szép kitaratása és értelmezése általános tetszést kellett, úgy hogy sokat tapsolták.

A hangverseny művészi szenzációja Vojkó Péter hegedűművész közreműködése volt, aki most is zajos tapsokat aratott nemcsak művészi játékával. Több apróságot játszott, melyet Fischer Ervin kísért zongorán. Diszkrét, nyugodt és alkalmaszkodó játéka, melyvel a kíséretet ellátta, újból csak azt mutatta, mit jelent ő az intézetnek.

Utána Tóth Boriska tanárnő abszolút muzikalitással énekelt három művet, melyet Voileanu Anna tanárnő kísért zongorán. Ugyan adta elő a Brahms és Schubert egy-egy művét.

Befejezésül ismét Vojkó Péter és Fischer Ervin, az a két kitérő művész lépett a pódiumra és Beethoven és Brahms mesterműveit adták elő zajos tetszés mellett. Különösen tetszett a magyar tánc, melyet tisztel és temperamentummal játszott a két kitérő művész.

Nem hagyhatjuk észrevétel nélkül Kassics Ede: a Szigligeti-színház művésznőjének gyönyörű szavaltatát, aki Sas Előnének két klasszikus, háborús versét adta elő nagy tetszéssel.

A hangversenyen a következők fizettek felül:

Gróf Széchenyi Miklós püspök 15, Petry Gyula 10, Schleich Jozefin 10, Pallay Lajosné 10, öv. Gyurkovics Kornélné 10, Farkas István 10, dr. Vuoskics Gyula 6, Lopusany Gyula 6, dr. Vass Bertalan 6, Klein

Móné 6, Havas Rósi 6, Pásztor Ferencné 5, Grósz Béla nagyprépost 5, dr. Csiffra Kálmáné 5, öv. Körösi Istvánné 5, Mihály Pálné 5, Ráos Lajosné 4, Faith Ágoston 4, Moskovits Böske 4, Katz Lajosné 3, Steinbach Móróné, Ersei Gilbert, Pártos Böske, Berger Milka, N. N. 2-2 korona, Gerhaupt Böske, Zádor Gyula, N. N. 1-1 korona.

A hangverseny jóvedelme a felülfizetésekkel együtt az ezer koronát jóval meghaladja.

A Protestáns Jótékony Egyesület árvaházi ünnepélei.

A Protestáns Jótékony Egyesület nagygyűlése megállapította dr. Csiffra Kálmán és Sulyok István elnökei alatt azt a nagyszabású programot, amely a Prot. Árvaház javára rendezendő gyűjtést minél eredményesebbé kívánja tenni. A nagygyűlés, amely városunk jótékonyaságának mozgatói választásfelekezeti különosság nélkül teljes számban jelentek meg, dr. Csiffra Kálmáné indítványára egyhangú lelkesedéssel következőkben állapodott meg.

Utcai gyűjtést rendez május hó 14-én. Ezen a napon városunk lelkes szép leányai persellyel gyűjtsenek a urnákat is tessék ki. A Bismar tere d. u. 4 órától kezdve katonaszene. Sorozás 20 filléres jegyekre. Ugyanakkor lesznek sátorokban kiállítva s árusítva a rokkant katonák által készített híres szalontal játékok szokatlanul olcsó áron. A szüteményes és thás sátorokban városunk előkelő hölgyei szerrizozzák a theát. Végül tangó szépségversenyyel záródik be a nap.

Áldozócsütörtökön a református templomokban templomi gyűjtés lesz. Ezután kéri fel az egyesület elnöksége városunk nemeszürű, áldozatkész közönségét és a bőkesű adakozásban fáradhatatlan és gavallér kereskedővilágot, hogy adományait (bármely csekélységet, élelmiszert, ruhaneműt, jux- és dísz tárgyakat) küldjék be, mindent nagy hálával fogad a rendezőség. A jótékony adományokat a ref. tanítóaképző intézetében öv. Bögös Lajosné alelnök veszi át, vagy esetleg az elnök, dr. Csiffra Kálmáné (Szaniszió utca 19. sz.) A gyűjtőív felhívása pedig így hangzik:

A nagyváradi Protestáns Jótékony Egyesület 1917. évi márciusi közgyűlése elnöksége indítványára elhatározta, hogy a reformáció négy százados évtordulóját Protestáns Árvaház létesítésével ünnepli meg legméltóbban. A körülöttünk dühöngő világorkán a legkegyetlenebb pusztításokat a boldog családai tűzhelyek eltpozásával okozta. A kenyérkereső epák millióinak halálhőrgése hangzik vissza az lthonmaradt árváknek elcsutkó sokogásában s az emberszerető társadalom első és főgondja az árva gyermekek könnyeinek felszárítása kell, hogy legyen. A létesítendő humánus intézmény a Protestáns Árvaház elnevezést fogja homlokzatán viselni, felekezeti szűkkeblőség azonban egy pillanattig sem fogja elvonni attól a nagy eszmétől, amely kell, hogy ma minden magyar ember szemé előtt lebajjen, hogy éppen a haza védelmében elhalt hősök árvái — bármely felekezethez tartoznak is — összeszedje, felnevelje és a hazának megtartsa.

Eppen ezért kettős mértékben szánit Egyesületünk minden rokon szív együttérzésére, mert a nagy terv megvalósításánál nem azt nézzük, ami bennünket elválaszt, hanem ami egyesít, a teremteni kész emberszeretést. Ez érzésektől indítatva adja ki a Protestáns Jótékony Egyesület ezen

gyűjtőívét, amellyel a Nagyváradon létesítendő „Protestáns Árvaház” fentartását akarja biztosítani. Az Árvaház létesítésére fordítja a Protestáns Jótékony Egyesület, minden kifejezetten erre a célra adományozott alapját és széleskörű társadalmi mozgalmat indít a mielőbbi megvalósítás érdekében, mely mindössze pár hónap kérdése. Bizakodva abban, hogy mozgalmunk mindenfelé a legteljesebb megértéssel találkozik, isteni Mesterünk ezen szavaival zárjuk felhívásunkat, hogy „aki egy ilyen kisgyermeket befogad az én nevemben, engem fogad be.”

(Máté 18. r. 5. v.)

Dr. Csiffra Kálmáné,

elnök.

Sulyok István,

elnök.

Mozi-tulajdonos legyen-e a város?

Értekezlet a városházán.

Tudvalevőleg Boros Jenő és Székely Jecő mozi-tulajdonosok ajánlatot tettek Nagyvárad városának, hogy a tulajdonukban levő három mozgószínház vállalatot részvénytársasággá átalakítva, abban Nagyvárad városa mint főreszvényes legyen részt és pedig akként, hogy a város 300,000 korona értékű részvényt vegyen át, nekik pedig 200,000 korona értékű részvényük legyen.

Ez ajánlat ügyében tegnap Rimler Károly polgármester bizalmas értekezletre hívta össze a törvényhatóság 12 tagját. Az értekezleten résztvettek: Baróthy Pál, dr. Medvigy Gábor, dr. Thury László, dr. Thury Kálmán, Fényes Manó, Hiemesch Frigyes, Kelen Béla, Hagedűs Nándor, dr. Ágoston Péter, Schwarz Izidor és Juricskay Barna.

Rimler Károly polgármester ismertette a dolgot, mely után másfél órai vita indult meg.

Végül is abban állapodtak meg, hogy a polgármester bővebb tájékozódást szerezzen a következő irányban:

Folytasson tárgyalásokat Boros és Székely mozi-tulajdonosokkal arranzve, hogy a tulajdonukban levő három mozgószínház eladása, vagy részvénytársasággá alakítására nézve előnyösebb ajánlatot, előnyösebb feltételeket tegyenek.

Számításokat szerezzen be arranzve, hogy mibe kerülne egy új mozgószínház felállítás és berendezése a jelenlegi díszletraktár épületekben, újjáépítés, vagy átalakítás mellett.

Minő feltételek mellett lenne megengedhető magafélsnek, hogy a díszletraktár átengedésével ott az illető építsen fel egy mozgószínházat a bizonyos jóvedelmet adjon át a városnak és meghatározott idő lejártá után a mozgószínház a város tulajdonába menjen át?

Szeressen információt, hogy a város, ha mozgószínházat létesít, vagy ilyen a tulajdonába jut, bérbeadhatja-e azt és minő összegért?

Folytasson a polgármester előkészítő munkát oly irányban, miképp lenne biztosítható, hogy a jelenleg fennálló új mozgószínházak jóvedelmének egy része, riskó nélkül a városnak jusson?

Ugyanakkor szerezzen a város megnyugvást arra nézve is, hogy kapna-e fel-sőbb jóváhagyást arra, hogy a város részére a kisárolagossági jog, vagy a mozgószínházak meghatározott számhoz kötése

biztosítassék. Ha erre nézve biztosítékot kap a város, azonnal készítsék el ezt illetőleg a szabályrendeletet.

Tárgyal az esküdtbíróóság.

Hosszabb szünetelés után május második felében megkezdte tárgyalását a nagyváradai törvényszék esküdtbíróósága.

Május 24. és 25. én került napirendre Kretz Györgyné bűnügye, akit eszandékos emberölés bűntettével vádol az ügyészség.

Május 26-ára egy hírlapíró rágalmasági bűne van kitűzve, de ez az ügy elmarad, mert a téves információból származó vétség tárgyalását kölcsönös nyilatkozatokkal fejezik be.

Május 29. 30. 31-én Czigány Vaszili váronkölösi népfelkelő háborus bűnügye kerül napirendre, ki, mint ismeretes, szeges bottal úgy összeverte feleségét, hogy belehalt. Szándékos emberölés büntette terhelt.

Június 8-án a Kuria által a nagyváradai esküdtbíróóság elé utalt Kis F. Sándorné bűnügye kerül sorra. Gyilkosság terheli az asszonyt, a tettestársakat már ellátta az acsai törvényszék. E nehéz ügyben 49 tanút idézett be a törvényszék.

Mindzeket a tárgyalásokat az esküdtbíróóság kiváló elnöke Szöllösy Gyula támasztalók vezeti.

Az esküdtbíróóság aztán a mai munkaidőben szünetel szeptemberig, amikorra is egy nagy gyilkosság érik meg tárgyalásra.

HIREK

Szent László ünnepe és a Kath. Kör ünnepélye.

Ma, Szent László ünnepén délelőtt 9 órakor a székesegyházban ünnepélyes szentmise lesz, amelyet gróf Széchényi Miklós v. b. t. t. megyéspüspök tart. A szent beszédet dr. Vuoskics Gyula prépost-kanonok mondja.

Délután 5 órakor a Katholikus Kör Szent László termében ünnepély lesz a következő műsorral:

1. Ünnepi magyar nyitány Kéler Bélától. Előadja Scharf Károly karnagy vezetésével a m. kir. honvédszenekar.

2. Szent László Erdély védőszentje. Előadás tartja dr. Karácsonyi János.

3. a) Erzsébet ártája a Hunvady László c. operából Erkel Ferencől. b) Tavaszbédredése Leoncavallától. A honvédszenekar kísérete mellett énekel Kövér Ily urleány.

4. Szent László legenda Arany Jánostól Szavajla Bihari akos a Szajligeti színház művésze.

5. a) Chopin: Nocturne Fis dur b) Brahms: Capriccio fis moll és h. moll). Zongorán előadja: Fischer Ervinás áll. kép. okt. zenetanárú.

6. Kinizsi felvonulási induló. Fucsiktól. Előadja a m. kir. honvédszenekar.

Belépési díj nincs. Adományokat a nagyváradai katona otthon javára köszönettel fogadnak és hírlapilag nyugtáznak. A fenntartott helyek a Kath. Kör háznagyánál válthatók meg.

* Gróf Széchényi püspök tartja az Aldozatkétség szobrának felavatásánál az ünnepi beszédet.

A nagyváradai Aldozatkétség szobrának leplezési ünnepélyét a szoborbizottság nagy ambícióval és a nemes célhoz méltó ügyességgel készíti elő az ünnepélyt rendező bizottság irodája, amely a városházán megkezdte működését. Az ünnepélyt rendező bizottság tegnap délután rövid ülést tartott, amelyen Rimler Károly polgármester bejelentette, hogy a szoborbizottság nevében tisztelt gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspöknél a felkérte a szobor felavatásánál az ünnepi beszéd megtartására, hogy a megyéspüspök adja át a szobrot a polgármesternak, nemcsak megőrzés végett, hanem hogy azt gyümölcsözően a kitűzött szent és nemes célra. — A megyéspüspök a felkérésnek eleget téve a készséggel megígérte a szobor felavatás ünnepi beszéd megtartását. — Kaposlatosan megemlítjük, hogy a szoborbizottság kedden, május hó 8-án délután 5 órakor a városházán ülést tart, ahol az ünnepély programját és az egyéb szükséges teendőket végleg megállapítják.

* **Vasárnap a templomokban.** Ma Vasárnap, a székesegyházban és a plebánia templomokban az isteni tiszteletek a következő sorrendben tartatnak: A székesegyházban reggel 7 órakor szentbeszéd és szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise, délelőtt negyed 12 órakor esendesmise; délután 3 órakor vespere, — a várad klassz plebánia templomban: reggel 7 órakor, 8 órakor szentmise, délelőtt 9 órakor ünnepélyes szentmise és szentbeszéd, délelőtt fél 12 órakor szentmise; délután 3 órakor litánia, este fél 7 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a Szent László templomban: reggel 7 órakor esendesmise, 8 órakor prédikáció és fél 9 órakor a tanutók miséje, délelőtt 9 órakor szentbeszéd és ünnepi szentmise; 11 órakor szentmise; — délután 3 órakor litánia, este 6 órakor szentbeszéd és háborus ájtatosság; — a városi velencei plebánia templomban: reggel 7 órakor szentmise és szentbeszéd; este 6 órakor prédikáció és háborus ájtatosság. — A kapucinus atyák templomában: reggel 7 órakor esendesmise, délelőtt 10 órakor énekessmise, délután 4 órakor litánia és szentbeszéd.

* **A Kath. Népszövetség háborus délutánja** Csütörtől kezdve immár hetedik háborus délutánját rendezt mához egy hétre a nagyváradai Kath. Népszövetség. A rendezőség ismét magas színvonalu, változatos műsort állított össze, melyet legközelebb ismerjük. A csoportvasutók szíveskedjenek a meghívókat a Népszövetségi Otthon gondnokától átvenni.

* **Major Henrik kiállítás.** Vasárnap délelőtt 11 órakor vidám műsoru matiné lesz a megyeházán, amelyen a megnyitót Karácsonyi Géza mondja; Szobeni Margit, Szigeti Jenő, a színtársulat népszerű művészei működnek közre és Major Henrik humoros előadást tart közben lerajzolja a hallgatóság alakjait. Szóval ez a páratlan érdekességű kiállítás ott születik meg szemünk előtt. Lerajzolta Major Henrik de Csiffra Kálmán főispánt is, még pedig karikatúrának és életű portrénak: mindkettő fényesen sikerült. Előre látható tehát, hogy a vasárnapi matinének nagy közönségsége lesz; jegyek mérsékelt áron: 3, 2 és 1 koronára kaphatók.

* A ref. tanítónőképző intézet Arany János-émlékünnepélye.

A nagyváradai református tanítónőképző intézet ifjúsági önképzőköre Arany János születése 100 ik évfordulójának megünneplésére tegnap délután Arany emlékünnepélyt rendezett, melyen a tanítónőképző tanuló adtak elő nagy sikerrel több számot. Arany-Rásvy „Tengerihátas” c. melodráájával kezdtek az ünnepélyt, melyet Hoffmann Margit szépen szavalt, az énekrészt Fekete Juliska kedvesen énekelte. A zongorakíséretet igen precíz Bernstejn Olga látta el. Botyán Vilma Emlékbeszédében Arany János életének és működésének részleteit mondta el. Az intézeti énekkar Arany Jánosnak megzenésített balladáját, a Szondi két apródját adta elő kitűnő éjszatanulással, nagy sikerrel. Hatásos volt Jakab Anna szavalata. Az ünnepély jövedelmét a nagyváradai Arany Emlék Egyesület céljaira adja az önképzőköre.

* **Az óvásdíj elengedése.** A hivatalos lap a kormánynak egy rendeletét közli, amely a háboru alatt folyó évi május 31 ig bezárólag lejáró nem moratóriumos váltókra, kereskedelmi utalványokra és korraktári jegyekre nézve a fizetés végett bemutatást és óvást elengedi; a folyó évi május 31-ike után október 1 ig bezárólag lejáró említett papiroknál pedig a fizetés végett bemutatás és óvás határidejét folyó évi október 10 ig meghosszabbítja. Az eddig még be nem fizetett váltó elévülésére nézve a rendelet kimondja, hogy az folyó évi június 1 én félbeszakad és a háboru befejezése után egészen újból kezdődik.

* **A Kath. Nővédő Egyesület konferenciája.** A Kath. Nővédő Egyesület hátfőn délután fél 6 kor tartja a Szent László menedékház kápolnájában a szokásos konferenciáját a est megelőzőleg a működő tagok rövid értekezését. Az elnökség külön meghívót nem bocsát ki, de hivatalosak a működő tagokon kívül az egyesület rendes tagjai és a missziótársulati leányklub rendes tagjai. Kéri az elnökség a pontos megjelenést, hogy a május 1 ájtatosság pontos időben kezdődhessék.

* **A lakosok összeírása.** Felhívom mindazon nagyváradai lakosokat, akik a mostani összeírás alkalmával költöztek vagy egyéb ok miatt, vagy hibásan, vagy egyáltalán nem vettek fel a számláló biztosok által, hogy felvételük pótlása, illetve kiegészítése céljából azonnal a II. emelet 23. ajtó alatti hivatali helyiségben saját érdekükben jelentkezzenek. Nagyvárad, 1917 május hó 5 én. Lukács Ödön, polgármester-helyettes.

* **A Népszövetségi Hiteleszövetkezet** értesíti a t. figyelmezt, hogy az V ik hadikölcsönkötvényeket a pénztári elismervények ellenében a befizetési napokon kiadja.

* **Mind elmennek a harangok.** A hadseregnek nagy szüksége van a fémekre s ezért sikerülhetlenné vált, hogy a harangoknak eddig meghagyott részét rekvirálják a hazafias cél szolgálatára. A honvédelmi miniszter elrendelte, hogy minden harangot be kell szolgáltatni s csak azok a harangok maradnak itthon, amelyek művészi becsűek, vagy műemlék jellegűek. Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., megyéspüspök elrendelte, hogy a plebáncok terjesszék hozzá a harangok kimutatását, külön kitüntetve azokat a harangokat, amelyek 1700 előtt készültek, vagy történelmi szempontból nevezetes felirással, vagy művészi díszítéssel vannak ellátva. Ezeket felfogják menteni a beszolgáltatás közzétettsége alól.

Bethlen István nyilatkozata a felajánlott tárcáról.

— Andrassy a választói jogról. —

Budapest, május 5. (Saját tudósítónk től.) Az alkotmány pártjára ma délelőtt 11 óra körül gróf Andrassy Gyula elnöklétével értekezést tartott. Andrassy felkérte gróf Eszterházy Móricot és gróf Bethlen Istvánt, hogy nyilatkozzanak arra nézve, hogy mit feleltek a miniszterelnök indítványára.

Bethlen István elmondta, hogy Tisza felkérte őt és felajánlta, hogy lépjen be a kabinetbe. Szabad választást engedett neki, hogy tárcát nyújtson, vagy később meghatározandó háborús költségvetési ügyek intézésével járó állást foglaljon el a kormányban.

A miniszterelnök azt hozta fel indokul, hogy azért akar közelebbi viszonyba lépni a párttal, hogy a parlament munkaképességét helyreállítsa. A 48-as párttal nem léphet érintkezésbe, mivel sokkal nagyobb az ellentét közöttük, minthogy eredményre számíthatna.

Bethlen megkérdte a miniszterelnököt, hogy csupán a parlament munkaképességének helyreállítása végett kínálja fel a tárcát, mire Tisza igenlőleg válaszolt.

Bethlen május 3-án bejelentette Tiszának, hogy ajánlatát tárgyi okokból nem fogadja el. Tisza erre azt válaszolta, hogy az ajánlat, amelyet kinyitott, nem fogja becsúfolni, hanem továbbra is nyitva hagyja.

Eszterházy Móric kijelentette, hogy május 3-án színtelen visszautasította a miniszterelnök ajánlatát.

Gróf Andrassy Gyula nyilatkozott erről. Kijelentette, hogy lehetetlen az ellenzék harmonikus munkája azon kormányon, aki a király által kitértetésbe helyezett választói jog helyett egy korai választói joggal akar elállni. Megállapítja, hogy Tisza ezen tervével még jobban elmozdította a kedélyeket. Megállapítja, hogy a kormány tervezete szerint nem azoknak adják meg a választói jogot, akik azt kívánják, kérik és akik szervezve vannak, hanem olyanoknak, akik nem is gondolnak rá és nem is követelték a szervezve sincsennek. Radikális választói jogi reformra van szükség.

A párt a bejelentéseket tudomásul vette.

*** Arany vitézségi érem.** A Budapesti Tudósító jelenti: A király Marék Andrást 4. honvéd gyalogezredbeli tartalékosként az arany vitézségi éremmel tüntette ki.

*** Dr Szabó György szemorvos meghalt.** A régi Nagyváradnak egy kiváló alakja dőlt ki az élek sorából: dr. Szabó György szemorvos Székelyhídon tegnap d. e. 11 órakor rövid szenvedés után, életének 69-ik évében meghalt. Dr. Szabó György majd egy emberöltőn át folytatta nagybecsű működését Nagyváradon, mint az egész vidéknek legkeresettebb szemorvosa. A betegek nagy sokasága keresett és talált gyógyulást az ő roppant gondos ápolása alatt. Mint operatőr is nagy híré volt, könnyű kezű és kiváló szakember. Dr. Szabó György református tanító volt a az ő nagy tehetségére és szorgalmára vall, hogy folytatta tanulmányait, megszerelte az orvosi diplomát, tanult a külföldi egyetemeken a egyikévé lett a legkiválóbb speciálistáknak. Néhány év előtt visszavonult a Székelyhídra költözött, szülőföldjére, hol a háború alatt, az orvoshiány folytán újra folytatta orvosi működését. Puritán ember volt, aki nagy tudományát arra használta fel első sorban, hogy segítsen szenvedő embertársain. Temetése holnap, hétfőn d. u. 4 órakor lesz Székelyhídon.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól sújtva tudatjuk a felejtetelen jó testvér dr. Szabó György szemorvosnak folyó hó 5-én délelőtt 11 órakor rövid szenvedés után, életének 69-ik évében történt gyászos elbunyitását. Drága halottunk földi maradványai folyó hó 7-én délután 4 órakor fogtak Székelyhídon a gyászhasztól a ref. egyház szertartása szerint a családi sírhelyen örök nyugalomra helyezni. Székelyhíd. 1917 május 5-én. A dőlt emlékéit örök szeretettel őrzik. Szabó Jenő, Szabó Eszter, Szabó Sarolta testvérei. Lőrincz Erzsike rokona.

*** A tanítók s tanárok beszerzési csoportjának elnöksége az intézőbizottság határozata alapján tisztelettel kéri mindazokat, kik a tűzfeszültségüket a csoport úján öhajlják biztosítani s rendelkezést már az elnökséghez eljuttatták, hogy a szállítási s fizetési módosít. megbeszélése céljából t. hó 7-én, hétfőn délután 6 órakor a kereskedelmi iskolában megtartandó értekezleten mulhatatlannal megjelenni szíveskedjenek.**

*** Felvétel a nagyvárad kir. kath. tanítóképző intézetbe az 1917-18. évre.** A tanítóképző intézet I. évfolyamába olyan éptesű és szervezett ifjakat veszünk fel, kik életük 14 évét már betöltötték, de 18 évnél még nem idősebbek a közép vagy polgári iskola 4 osztályát sikeresen elvégezték, továbbá jó zenei halálással bírnak. A folyamodványt születési, iskolai, orvosi, utraolási és kedvezmény kérelme esetén közéleti bizonyítvánnyal feleltetve az egyházmegyei fehatóságokhoz elvezve f. évi május 31-ig az intézet igazgatójának (Csengeri u. 2.) nyújtsák be. Bővebb felvilágosítást szívesen ad az igazgatóság.

*** Köszönetnyilvánítás.** A Tisza Kálmán téri kórházban önkéntes epolónói tanfolyam alkalmából dr. Major László főorvos ur, a rok fáradozásait és jóindulatáért fogadják legbálsabb köszönetünket. Leghálásabb növendékei Dunai Erzsike és Sztoje Margit.

*** Bleyerné Garzó Adél hangversenye.** Ma, vasárnap délután 5 órakor tartja Bleyerné Garzó Adél zeneiskolája jótékony célú hangversenyt a Pro Transylvánia akciójára a vármegyei nagyszínházban. A hangversenyen, amely iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg, a következők fognak énekelni, zongora és hegedű kísérettel fellépni: Stein Annus, Zuckermann Böcke, Vajnovszky Irén, Szilágyi Melvin, Kordos Klári, Biszterszky Erzsike, Bleyer Ella, Pajor Mici, Vámos Honka, Gerő Duci, Schönberger Kálmán, Bartha Vilmos, Krausz Irén, Schönberger Ervin, Krausz Ella, Schönfeld Miklós és Zuckermann Anna.

*** Alförrónök felvétetnek Menezer Szalonyában Rákóczi u. 10**

*** Idősebb házaspárhoz s házi-asszony segítségére fűzésben és egyéb házi teendőiben járás intelligens magános nő kerestetik.** Cím a kiadóban.

*** Elsőrendű hántott vargafa erdei métere husz korona a Szent-eleni erdőben (Püspökfűdő feletti) átvéve.** Fautalványok Meitz János borkereskedésében, vagy a megbízotnál az erdőben

*** 5 hold szőlő és gyümölcsös hasznosbérbe, esetleg felébe kiadó.** Értekezhetni Magyar Bankban Szent László-tér.

*** A Licska víz segít a tavaszi szepid ellen.** Bővebbet a hirdetésben.

*** Eladó új zongora elsőrendű szerkezetű.** Cím a kiadóhivatalban.

*** Papagáj elveszett ki nyomra vezet 50 korona jutalomban részesül.** Sztarovecski utca 25. sz.

*** Eladó 85 hektár különböző évi saját terméssel kitűnő bor.** Cím a kiadóban.

*** Kőhögés, hurut, rekedtség és nyálkásodás ellen gyors és biztos hatású az a Farkas féle hurut szelethe.** Ár 1-20 kor. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

*** Ki volna hajlandó III-ik gimnázista fiánat déluténonként saját lakásán tanítani, szíves ajánlatot kérek zárt borítékban a Turul ciggyár föléletbe beadni Sz. M.-nek címmel.**

*** Gyönyörű rózsás arc a nő legszébb díszje.** Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megtisztított Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát s eltünteti a ráncokat, szepidákat, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimánóczy-palota.

*** Palesztinai SZOKS biztos szék.** Ár 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

SZINHAZ

Heti műsár:
 Vasárnap délután: Királyi cím meghalok érte . . .
 Vasárnap este: Csárdáskirálynő. (Csengeri St. fánia vendégfellepte.)
 Hétfő: A váratlan vendég. (Bemutató előadás. Az előadás kezdete fél 8 órakor.)
 Kedd: A váratlan vendég. (Az előadás kezdete fél 8 órakor.)
 Szerda: A váratlan vendég. (Az előadás kezdete fél 8 órakor.)
 Csütörtök: Bőregér.
 Péntek: A gólem.
 Szombat délután: Drótosót.
 Szombat este: Csárdáskirálynő (Dr. Tóth Kálmán fellépte.)
 Vasárnap délután: Csokoládé katoná.
 Vasárnap este: Csárdáskirálynő. (Dr. Tóth Kálmán fellépte.)

Csengeri Stefánia vendégjelöltéke ma, vasárnap este lesz a színházban. A polsonyi színház kedves szubrettje a Csárdáskirálynő Stárci kontesztóját játsza.

A hétfői bemutató. A Szilgigeti színház drámai együttese hétfőn este mutatja be Vajda Ernő, a sok invecelőju, fiatal szeretőlegűbb színpadi alkotását. A váratlan vendéget Vajda Ernőnek már negyedik darabja, amely eszore került a színpadra mutatja, hogy itt a legerősebb színpadi tehetségek egyike ismeredik és mélyül egyre jobban. A váratlan vendég nálunk elsőrangú szereposztásban

kerül színpadra, amelynek során Polgár Mariška, T. Pogány Janka, H. Körösi Juci, Tóth Elek, Sik Rózsa, Tompa Béla, Zsoldos Andor, Szilágyi Jenő, Dósa István és Rákosi Ferenc játszanak elsőrangú szerepeket.

A váratlan vendég előadásai fél nyolc órákor kezdődnek.

URANIA mozgó- színház	Vasárnap A méregkeverő dráma 3 felv.
	Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

APOLLÓ mozgó- színház	Vasárnap, hétfő Perjavi gen filmköltemény 3 felv.
	Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

VIGADÓ mozgó- színház	Vasárnap Maga édes ifjasszony vígjáték 3 felvonásban.
	Az előadások vasárnap d. u. 8 órákor, hétköznap 6 órákor kezdődnek.

NYILTÉR

HETI ÁRJEGYZÉK:

Vizespohár csiszolt üvegből	—26
Borospohár csiszolt üvegből	—20
Vizeskancsó csiszolt üvegből	1:50
Borospalack csiszolt üvegből	1:50
Teáscsésze fehér finom porcellán	1:—
Teáscsésze színes finom porcellán	1:80
Porcellán vizeskancsó díszítéssel	2:50
Kávésbögre emlék felírással	—70
Fali sótartó majolika fedéllel	2:50
Majolika vizeskancsó színezéssel	8:—
Teáskészlet aranyozással	10:—
Kávékészlet aranyozással	10:—
Feketékészlet aranyozással	10:—
Mosdókészlet felszerelve	13:—
Ebédőkészlet aranyozással	40:—
Vizeskészlet színes aranyozással	4:—
Boroskészlet színes aranyozással	4:—
Söröskészlet színes aranyozással	4:—
Tésztákészlet finom majolika	5:—
Befőtteskészlet 6 személyre	4:—

Ronyha felszerelési áruk.
Főzőedények.
Táblaüveg. Porcellánárúk.
Képervezés művészi
kivitelben. Ablaküvegezés!

Eladás nagyban és kicsinyben.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg és porcellán nagykereskedés.
Nagyvárad, Zöldfa-u. 13. sz.
Telefonszám 372.

VIGADÓ

mozgó színház

Nagyvárad, Fekete Sas-Passage.

**Hétfőn, május 7-én és
kedden, május 8-án.**

**Szeplőtlen
asszony.**

(Lédi Beatrix házassága.)

Hatalmas amerikai dráma 4 felv.
Főszereplő: Holbrook Blin.

Hadi híradó.

**AZ UJVÁROSI
TAKARÉKPÉNZTÁR
részvénytársaság
ingatlanforgalmi osztálya.**

Eladó Nagyvárad-Olaszi, Ujváros és Váralja városrészen több ingatlan, mint azt már az előző számokban hirdettük.

Ujabb bejelentés és megbízásaink szerint

Eladó: Modern felszerelésű 1600 kat. hold területű birtok, kastéllyal, ősi parkkal, Dunántúli vármegye székhelyéhez közel, vasútállomás mellett, 2,000.000 koronáért. — Budapesttől 2 órányira Dacántul, vasútállomás mellett 2310 hold ugynevezett hullámos föld, melyből 1300 hold szántó, 340 hold irtás alatt levő bükkfa erdő, 617 hold feltétlen erdőtalaj és 53 hold véderdő. A birtok és erdőségben iparvasut van. A bevetett idej termés, élő és holt leltár és lábón álló fa, a vevő tulajdonába megy át.

Bérbeadó: elhalálozás folytán az örökösök részéről 75000 korona évi bérért, 1800 kat. hold területű teljesen felszerelt birtok, vasútállomás mellett, villanyerőre is berendezett napi másfél waggon órás vízimalommal és szeszgyáriási engedéllyel. A szeszgyár felépítését az uradalom amortizálja. Élő és holt leltár megegyezés szerint átvehető.

Nagyváradon Olaszi városrészen:

Egy magánépület, egy 4 szobás és egy 2 szobás lakása, összes modern mellékhelyiségekkel. Hozzá tartozik nagy fenyőkkel és hársfákkal ellátott 2 baromfiudvar, díó és egyéb gyümölcsfákkal bíró nagy udvar és kertészet. A háshoz tartozó kertben 130 nemes gyümölcsfa van, filigória és nagy borpinos. Végül 1300—1400 tő szőlő, részben nemes csomagszőlővel, továbbá nemes veteményes föld nemes fajepre és málnával beültetve. Ára: 82000 korona. — Egy emeletes villa-épület két erkélyes, két 3 szobás emeleti és két 1 szobás földszinti lakosztállyal, a hozzá tartozó parkírozott karral. Ára: 35000 korona. A megvételhez 15000 korona szükséges.

Ujváros városrészen:

Szacsavay utcában levő bérház több lakrészszel 65000 koronáért. Bruttó bérjövődéme 6160 korona, rajta levő I helyű teher 44000 korona. — Nagypiac téren modern emeletes bérpalota 10 lakrészszel és 9 üzlethelyiséggel 350.000 koronáért igen kedvező tételt terhek átvétele mellett. — Zöldfa utcán egy bérpalota igen kedvező feltételek mellett. — Eladó a fugetvászárhelyi állomástól 6 kilométernyire levő 620 holdas birtok, amelyből 450 hold szántó és 170 hold legelő, új esztendőzárakkal, iszán és gazdalakással, megfellelő új istálló, magtár, koci és gépszínrel, bekerített tanyavarral. Előidé 100 hold buza- és rozstermés van bevetve, ugy ezen, mint egyéb élő és holt leltár alapján, külön becsülés alapján ugyancsak eladó. A birtok ára 400 000 korona, amelyből 200.000 korona fizetendő. — A nagyvárad határában 3 hold szőlő, nemes gyümölcsfákkal és 2 szobás épülettel. — Biharmegyében Szalárd mellett 60 kat. hold szántó és kaszáló, épületekkel és 25 kis hold szántóföld, a hozzá tartozó nagy kocsmaépülettel.

Keresünk megbízást folytán több különböző ingatlant megvételre!

Ugy ezen, mint a már hirdett ingatlannak eladása és vételére ügyében készséggel közlelő felvilágosítást ad személyes vagy levélnyi megkeresésekre

UJVÁROSI TAKARÉKPÉNZTÁR R-T.

ingatlanforgalmi osztálya Nagyvárad, Szent László-tér 5. szám.

Női, férfi, katonai és gyermek

ESŐKÖPENYEK

37 kor-tól 250 kor-ig
valamint

Női és gyermek

ESŐKALAPOK

nagy választékban

HAAS LIPÓT

Linoleum gyári raktárában Rákóczi-ut 5.
Telefon 4-63. Telefon 4-63.

Uj virágcsarnok

Van szerencsém a mélyen tisztelt előkelő közönség nagybecsű tudomására adni, hogy Nagyváradon, Rákóczi-ut Stern-féle házában, szemben a Széchényi szállodával, a mai kor kívánalmainak megfelelő

élő- és művirág kereskedést

nyitottam. Naponkint a legszebb élővirágok, valamint teljesen hű utánzatu művirágok, délszaki növények nagy választékban kaphatók.

Lakodalmi és alkalmi csokrok, koszorúk izléses kivitelben, jutányos áron

A t. közönség b. pártfogását kérve vagyok

őzv. Fehér Imréné
Rákóczi ut 10.

TELEFON: 15-89.

Butorok egyéb ingóságok beraktározására száraz parkettes üzletek,

RAKTÁR HELYISÉGEK

hosszabb, vagy rövidebb időre jutányos ár mellett

KIADÓK.

Tűz és betörés ellen biztosíthatnak.
Nagy Sándor-utca 4. szám.

Helfy József utóda

NAGYVÁRAD.

KOSSUTH LAJOS-UTCA 7.

Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Ajánl dús raktáráról előnyösen: lisztes és gabonaszákot, ponyvát, mindenféle legjobb kötélárut, kender és papírzsinegeket,

szalmaszákot, pokróczok és takarókat,

gazdasági erős csizmákat és fedelmezeket, olajokat és gépszirt.

Nagy raktár kárpitós kellékekben.

Vas és rézágyak

afrik és lószőrmatracok, amerikai és sodronyágybetétek: összehajtos ágyak eredeti gyári áron kaphatók

Tátray Sándor

r-t-nál Körös-utca 11.

Telefon szám: 558

Mindenféle vidéki megrendeléseket a zonnal szállítunk.
Telephon 92. sz.

Szélőtől, hidegtől

kifujt

vörös arcra és kézre

továbbá szeplő, miteszer és pattanások ellen

legjobb szer az

Alabástrom Crème,

mert a legtisztább és legjobb anyagokból van összeállítva, minőségre és hatásaira nézve felülmulja az összes forgalomban levő készítményeket. Kétféle minőség van nappali és esteli használatra.

1 tégely ára 1 kor. 50 fill.

Alabástrom pipere szappan.

Legtisztább, legfinomabb növényi zsírokból van összeállítva. Teljesen lugmentes, mivel az alabástrom szappan tiszta Lanollinnal van túlszírosítva, a miért is az arcot nem marja, nem csipi, hanem az arcot üdévé, puhává és simává teszi.

1 drb ára 4 korona.

Szeplő elleni

valódi LISZKA-VIZ.

1 üveg ára 2 korona.

Ezen szerek kaphatók:

NÉMETH PÁL

„Arany Kereszi”
gyógyszertárában.

Nagyvárad, Szent László-tér.

(Városháza mellett.)

Telefon 1404. Utcai helyiség

MOCSÁRY SÁNDORÉpület- és diszmű bádogos,
vízvezeték és villanszerelő.**Nagy-Várad, Zöldfa-utca.**
Zöldfa-épület.Villanymotor, írógépek, kerék-
párok, ellenőrző kasszák és
gramafonok szakszerű javítása
és állandó jókarban tartása.
Bronzműves, lakatos és mű-
szerész munkák elfogadtatnak.**Bérmálási ajándékok**a legnagyobb választékban
és legjutányosabb árban
beszerezhetők. Ugyanott
megveszünk zálogcédulá-
kat tört aranyat és ezüs-
töt a legmagasabb árban,
gyönyörű antik butorok és
porcellánok kaphatók**SIMONNÉ**

Rákóczi-ut 3. sz.

Régiség és ékszerüzletében.

IZSÁK LIDIA

elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

villanyban.

Fűzőket a legelső dívat szerint 2 óra
alatt elkészítünk, minden fűzőkben egyenes
csaták, melltartók és baskótkövek nagy
választék. Fűzőket választás végett vi-
dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
sokat pontosan elkészítünk. Szilárdítási
színház művésznőinek egyedüli szállítója.
:: Telefon: 11-53. ::Valódi cérna Grenadinok,
batistok és zefirek a leg-
szebb színek és mintákban
nagy választékban érkeztek a**Vászon üzletbe.**Beáthy Ödön-utca 1. szám.
Bejárat a kapu alatt.

Fekete batistok előnyös áron.

FATALPU CIPŐGYÁR**HAAS LIPÓT,**

Fatalpu cipők:

25-28, 29-35, 36-39, 40-46.

Borju bőr 13.40, 15.80, 18.10, 22.20.

Ia Hasított bőr 15.80, 18.70, 20.50, 25.70.

Lóbox éstehénbox 17.—, 20.50, 22.80, 27.50.

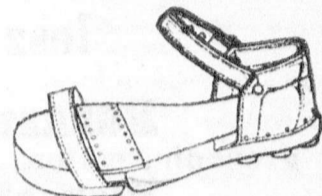
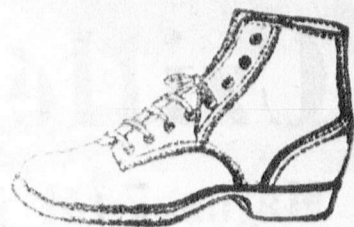
Fatalpu szandálok:

24-25, 26-28, 29-31, 32-35,

4.—, 4.10, 4.40, 4.90,

36-37, 38-40, 41-43, 44-46,

5.—, 5.50, 6.—, 6.10.

Lábujjszij oldalszegzés nélkül **törvényileg védett megerősítéssel.**Gyárak, bányák, mezőgazdaságok, gyermekmen-
helyek, intézetek és egyesületek engedélyben
részesülnek.**Nagyvárad, Rákóczi-ut 5. sz. Teléfontszám 4-63.****A Rákóczi-ut legforgalmasabb**

részén

emeletes ház eladó.

Felvilágosítást ad:

Dr. Imrik Gusztáv ügyvéd

Sal Ferenc u. 15. Telefon 416.

ÉRTESETÉS.Tisztelettel értesítem Nagyvárad város és
Biharvármegye igen tisztelt közönségét,
hogy a JELINEK FERENC virág
üzle éből, a hol hosszú évek óta voltam
alkalmazva, a mai napon kiléptem s
egyben hálás köszönetem fejében ki
a nagyrabecsült közönségnek a szíves
elismerésért és bizalomért, mellyel meg-
tisztelni voltak szívesek s nagyon kérem,
hogy bec és pártfogásukat a május 1-én
Rákóczi-ut Nyiry-házban megnyílt**VIRÁG-ÜZLETEMNEK**fenntartani kegyeskedjenek: minden
igyekezetemmel azba leszek, hogy a
nagy érdemű közönség megelégedésé-
sét fokozottabb mérvben kiérdemeljem.**Szakértelem! Elegáns modern
kötészet! Szolid árak!**

Ismételve kérem becses pártfogásukat.

Teljes tisztelettel

FEHÉR ETELKA

virág-üzlete, Rákóczi-ut.

Olesón vállalok!kőműves, ács és cserepezőmun-
kát, ugy helyben mint vidéken.**Staharóczky József**

Damjanica u ca 16. sz.

Hasábos és vágott**TÜZIFA**szükségletét a legna-
gyobb bizalommal csak**JENEI M. CÉGNÉL**
szerezheti beNagypiac tér, Kugler és Andrén yi
palota. Telefon 10-13. szám.Megrendelések pontosan kimérve,
kivánatra házhoz szállítatnak.Vízvezeték és mű-
bádogos munkákat
készít, javításokat
jutányosan eszközöl**Fey Rezső örökösei**

Szent János-u. 22.

Telefon 532.

4 OLCÓSÓ HÉT

a Pütkösi vásár alkalmából

Czillér Imre nagyáruházában.

Május 7-től június 9-ig az összes raktáron levő ruházati cikkek leszállított olcsó árak mellett kerülnek eladásra.

Ruhaszövetek, costük és ruhaselymek, nyers és divatszineken mosókelmék Batist, grenadin, carton, Delain, Lüster.

Blousok, selyem kötött kabátok selyem köpenyruhák és felöltők. Japonok napernyők. Keztyük, harisnyák, tricók és diszkötények. Legujabb Linon és csipke gallérok. Lüster mosó fehér és fekete diszkötények.

Gyönyörű kalapok, hölgyek, leánykák és gyermekek részére.

Gyermek ruhák, kötények, fin mosó öltönyök, zefir és apacs ingek és blousok.

Fürdő ruhák, és köpenyek és frottirárak.

Bérimunkák és anyagok.

Férfi divat cikkek. Ing, gallér, közelők, nyekkendő ujdonságok, zefir és nyersselyem ingek. Kalapok és Sportsapkák.

Szőnyeg, függöny, paplanok, ágynemű és legjobb fehérneműek. Roletta vásznak, Cérnák és foralok nagyban és kicsinyben. Utazó cikkek bőröndök, kosarak.

Összes katonai felszerelések legolcsóbban

Czillér Imre nagyáruházában.

Merza Kálmán

nyerges és szilgyártó Nagyvárad,

Rákóczi-ut 19. szám.

Telefon: 3-65 Telefon: 3-65

Tiszti nyereg és szijazat, kocsizó és igás szerszámok, kocsifűtés, lábvédők és szerszámlakok raktára.

A Korzó kávéházban

Rörös-utca 1. sz.

minden este Dankó Pali kitűnő zenekara hangversenyt tart!

Kitűnő kávéházi italok és hidek ételek 5 tekeasztal. Szolid kiszolgálás

Szíves pártfogást kér

Özv. Dancs Istvánné

kávézó.

Bubla és Társa.

Cégtulajdonos: Bubla József
Sztaroveszky-utca 1.

Minden kapható e fűszer és csemege kereskedésben.

Szalámi, sajt, szalonna, kitűnő **Málnaszörp,** **Törley pezsgő,** valódi kitűnő **ó-borok.**

Saját termésű bor.

Szappanok. Naponta friss izletes házikenyér. Felvágott fa házhoz szállítva. Élelmi cikkek. Naponta friss vaj, remek lipthói turó.

Telefonszám 11-49.

Szállóhírlökösök figgelmébe

Raffia

és egyéb kötő fonalak kaphatók

Helpy József utóda

zárk és gazdasági cikkek nagykereskedésben

Nagyvárad, Kossuth-u. 7.

(A Neolog ier. templom átellenében.)

Üveg poharakra,

üvegekre és üvegneműekre

betűk, számok, monogramok, virágok és rajzok

metszését a legizlésebb

kivitelben elvállalom. Cim

a kiadóhivatalban.